

วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตมะม่วงเพื่อเพิ่มศักยภาพ การแข่งขันในตลาดส่งออก

ปาริชาติ พจนศิริ ^{1/}	ทวีศักดิ์ แสงอุดม ^{1/}	อุทัยวรรณ ทรัพย์แก้ว ^{2/}	รุ่งลาวัลย์ อินตะวงศ์ ^{2/}
อุราพร หนูนารณ ^{3/}	ประภาพร ฉันทานุมัติ ^{4/}	สมพงษ์ สุขเขตต์ ^{4/}	ธีรวิทย์ ชูตินันท์กุล ^{1/}
เพ็ญจันทร์ สุทธานุกุล ^{2/}	ลาวัณย์ จันทน์อมพร ^{5/}	สัจจะ ประสงค์ทรัพย์ ^{1/}	วีรยุทธ ดัดตนรัมย์ ^{4/}
เกษมศักดิ์ ผลากร ^{1/}			

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตมะม่วงเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันในตลาดส่งออกดำเนินการระหว่างปี พ.ศ. 2563-2564 ประกอบด้วย 6 การทดลอง การศึกษครั้งนี้มีเป้าหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในการติดผลของมะม่วงพันธุ์การค้า ลดปัญหาแมลงศัตรู หาพันธุ์ทางเลือกจากพันธุ์ต่างประเทศ เพื่อเพิ่มกำลังการผลิตให้เกษตรกรและส่งผลให้ปริมาณการส่งออกมากขึ้น โดยมีรายละเอียดผลวิจัยดังนี้ 1) การใช้พันธุ์โชคอนันต์เป็นตัวถ่ายละอองเกสรให้กับพันธุ์น้ำดอกไม้ให้ผลของจำนวนช่อดอกและเปอร์เซ็นต์การติดมากที่สุด เท่ากับ 172 ช่อดอกต่อต้น และ 48 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ในขณะที่การใช้พันธุ์โชคอนันต์เป็นตัวถ่ายละอองเกสรให้กับพันธุ์เขียวเสวย ให้ผลของจำนวนช่อดอกมากที่สุด เท่ากับ 125 ช่อดอกต่อต้น รองลงมาคือการใช้พันธุ์ R2E2 ที่ให้จำนวนช่อดอก เท่ากับ 58 ช่อดอก/ต้น และให้เปอร์เซ็นต์การติดผลมากที่สุด เท่ากับ 39 เปอร์เซ็นต์ 2) การใช้สารควบคุมการเจริญเติบโตและธาตุอาหารเพื่อเพิ่มการติดผลในมะม่วง พบว่า การพ่นช่อดอกมะม่วงด้วยสาร brassinosteroid อัตรา 1 มิลลิกรัมต่อน้ำ 20 ลิตร จำนวน 2 ครั้ง ในระยะเมื่อช่อดอก ยาว 3-4 เซนติเมตรและระยะดอกบาน 50 เปอร์เซ็นต์ ที่ 4 สัปดาห์หลังพ่นสาร ให้เปอร์เซ็นต์การติดผลสูงสุด เท่ากับ 77.8 เปอร์เซ็นต์ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการได้สาร Ethephon ความเข้มข้น 10 ppm จะมีเปอร์เซ็นต์การร่วงสูงที่สุดหลังจากได้รับสาร 2 สัปดาห์ และ 4 สัปดาห์ เท่ากับ 75.9 และ 52.2 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่การพ่นแคลเซียมและโบรอน อัตรา 75 มล.ต่อน้ำ 20 ลิตร จำนวน 2 ครั้ง แสดงผลเปอร์เซ็นต์การร่วงของผลน้อยที่สุด เท่ากับ 40 เปอร์เซ็นต์ โดยไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ 3) การใช้สารเคมีแบบสลับกลุ่มเพื่อกำจัดเพลี้ยไฟ พบว่า การพ่นสาร spinetoram 12% SC อัตรา 15 มล./น้ำ 20 ลิตร (กลุ่ม 5) มีประสิทธิภาพดีที่สุดในการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟในมะม่วง และสารไม่มีความเป็นพิษเป็นพิษต่อมะม่วง 4) การจัดการแปลงแบบผสมผสานที่มีการตัดแต่งกิ่ง การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การใช้สารกำจัดแมลงตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร มีแนวโน้มของจำนวนผลผลิตรวมและเปอร์เซ็นต์ผลผลิตเกรดเอมากกว่าวิธีการจัดการแปลงแบบเกษตรกร 5) การประเมินศักยภาพการผลิตและผลตอบแทนของการปลูกมะม่วงพันธุ์ไทยและพันธุ์ต่างประเทศเพื่อการส่งออก จากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงจำนวน 128 ราย ตามภาคต่างๆ รวม 14 จังหวัด พบว่า มีการปลูกมะม่วงพันธุ์ต่างประเทศ 69.9% ไม่ปลูก 30.1% พันธุ์

ต่างประเทศที่ปลูกมี 14 พันธุ์ ปลูกมากที่สุดคือพันธุ์ R2E2 37.3% ส่งขายทั้งในประเทศและต่างประเทศ รองมาคือพันธุ์งาช้างแดง 16.4% จินหวง 13.4% แดงจักรพรรดิ 11.9% แก้วขมิ้น 10.45% ส่วนพันธุ์ที่เหลือระหว่าง 0.75-2.99% ต้นทุนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้ ในฤดู ประมาณ 10,000 – 12,000 บาท นอกฤดูมากกว่าในฤดู ประมาณ 1 เท่า คือประมาณ 20,000 -24,000 บาทต่อไร่ สูงกว่ามะม่วงพันธุ์ต่างประเทศ 30-50% โดยเฉพาะค่าถุงห่อ แรงงาน ค่าสารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช การปลูกมะม่วงหลากหลายพันธุ์ทั้งพันธุ์ไทยและพันธุ์ต่างประเทศจะช่วยลดความเสี่ยงจากพันธุ์หลัก รวมทั้งลดต้นทุนและแรงงาน ทำให้การจัดการการผลิตของเกษตรกรมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ

มะม่วงน้ำดอกไม้ การผสมข้ามสายพันธุ์ การติดผล เพลี้ยไฟ

^{1/}สถาบันวิจัยพืชสวน

^{2/}ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย

^{3/}สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

^{4/}ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ

^{5/}ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเลย